

De twee Amerika's

26 maart 2003

Vier dagen geleden maakte defensie-minister D. Rumsfeld Amerika's oorlogsdoelstellingen formeel bekend. Vandaag reageert Thomas L. Friedman, Amerika's meest invloedrijke columnist, met een alternatieve invulling van wat die doelstellingen zouden kunnen zijn, onder de vorm van een 'scorebord'. Een botsing tussen Mars en Venus in Washington.

Op Rumsfelds bekendmaking volgden opvallend weinig internationale reacties. Wellicht omdat ze al bij al niet echt als een verrassing overkwamen. Ten onrechte. De allereerste van Amerika's oorlogsdoelstellingen illustreert hoe ver Amerika zich verwijderd heeft van de internationale rechtsorde. De rangorde van de overige doelstellingen illustreert dan weer hoe de bezorgdheid om de Iraakse bevolking ondergeschikt is aan Amerika's nationale belangen.

Geven we het lijstje, zoals gepubliceerd in de *New York Times* van 22 maart:

- Een einde maken aan het regime van Saddam Hoessein
- De vernietiging van alle massavernietigingswapens
- Het opsporen van alle terroristen in Irak
- Het opsporen van terroristische netwerken
- Een einde maken aan de sancties en het leveren van humanitaire hulp
- Het verzekeren van de Iraakse olievelden ten bate van de bevolking
- De Iraakse bevolking helpen om de voorwaarden te scheppen voor een snelle transitie naar een representatieve regering.

Het Handvest van de Verenigde Naties, noch eender welke resolutie van de Veiligheidsraad verlenen aan eender welke lidstaat het recht om zich in de plaats te stellen van de Verenigde Naties en het regime van een lidstaat met geweld te wijzigen. Let vervolgens op de rangorde: de eerste vier doelstellingen hebben te maken met wat als directe bedreigingen voor de veiligheid van de Verenigde Staten aangezien worden. Pas nadien volgen de drie doelstellingen die te maken hebben met het lot van de Iraakse bevolking.

Heel anders van invulling is het 'scorebord' van Thomas Friedman. Beter dan een parafrase is het origineel: [Scorecard for the War](#).

Hier spreekt een man die jarenlang in het Midden-Oosten leefde en daar lief en leed heeft gedeeld met mensen van vlees en bloed. Sedert elf september heeft hij bij herhaling beschreven hoe die terreurdaad ook in de Arabische wereld mensen aan het denken heeft gezet, wat dan weer geleid heeft tot eigen interne pogingen tot politieke hervormingen en democratisering – die nu dreigen bemoeilijkt te worden door de buitenlandse interventie. Aan zijn, eveneens jarenlang, verblijf in het politieke kluwen in Washington, heeft hij bovendien enige gezonde scepsis overgehouden aan het reilen en zeilen in Amerika's politieke hoofdstad.

Friedmans 'oorlogsdoelstellingen' zullen hem in Washington eens te meer niet in dank worden afgenomen. Dat was ook het geval toen hij zowat een maand geleden schreef dat het tijd werd om de waarheid te zeggen: Saddam vormt vandaag geen bedreiging voor de Verenigde Staten. Hij kan in bedwang worden gehouden als men dat zou wensen. De krampachtige poging om Irak te verbinden met al-Qa'ida deed hem terugdenken aan de Tonkinresolutie, waarmee president Johnson het Congres en de Amerikaanse samenleving meesleepte in een uitzichtloos Vietnammoeras, wat de Amerikaanse samenleving diepgaand verdeeld en beïnvloed heeft: "*You don't take the country to war on the wings of a lie.*"

Men hoeft het niet met alles eens te zijn, maar met het Amerika van Friedman kan de rest van de wereld opnieuw in dialoog treden. Met dat Amerika kan een nieuwe wereldorde geschraagd worden, waarin wetten voor iedereen gelden, of ze nu sterk en machtig zijn, of zwak en arm.

www.rikcoolsaet.be